

Gärdesudd

Naturreservat i Nacka kommun

Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRESKRIFTER OCH AVGRÄNSNING

Förord.....	4
Beslut.....	5
Naturresevatets syfte.....	5
Föreskrifter.....	6
Skötsel och förvaltning.....	8
Skäl för beslut.....	9
Val av skyddsform.....	10
Överensstämmelse med ÖP och DP.....	10
Intresseprövning.....	10
Ärendets beredning.....	10
Avgränsning.....	10
Administrativa uppgifter.....	10
Beskrivning.....	11
Referenser.....	14

Kartmaterial

Översiktskarta.....	5
Naturvärdeskarta.....	13
Häradskarta 1901-1906.....	14
Beslutskarta.....	15
Förordnandekarta.....	17
Fastighetskarta.....	19

SKÖTSELPLAN

Hur reservatet ska tryggas.....	23
Särskilda planeringsåtgärder.....	23
Prioritering av löpande åtgärder.....	23
Skötselområden med beskrivning.....	24
Anordningar och anläggningar.....	27

Kartmaterial

Skötselområden.....	29
Skötselplanekarta.....	31

Omslag: Norra stranden
Foto: Jan Bergsten

FÖRORD

På kommunstyrelsens uppdrag har Park & Fritid genom Roger Grönwall tagit fram detta remissförslag till naturreservatshandling.

Handling och underlag har producerats av Sven A Hermelin AB med Patrik Tronde som ansvarig och Thomas Erlandsson som medverkande. Tomas Fasth, Pro Natura och Jan Bergsten har bidragit till underlag beträffande naturvärden. Susanne Qvarfordt & Mikael Borgiel, Vattenekologerna i Sverige AB har bidragit med underlag beträffande vattenområdet. Granskning och redigeringsarbete har utförts av Åsa Wilke, Novamark AB.

Som underlag för beskrivning av naturvärden har även material från Carl-Cedric Coulianos, Boo Miljö- och naturvänner, använts.

Nacka kommun, april 2010.

BESLUT

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Nacka kommun att förklara det område som angivits på beslutskartan som naturreservat.

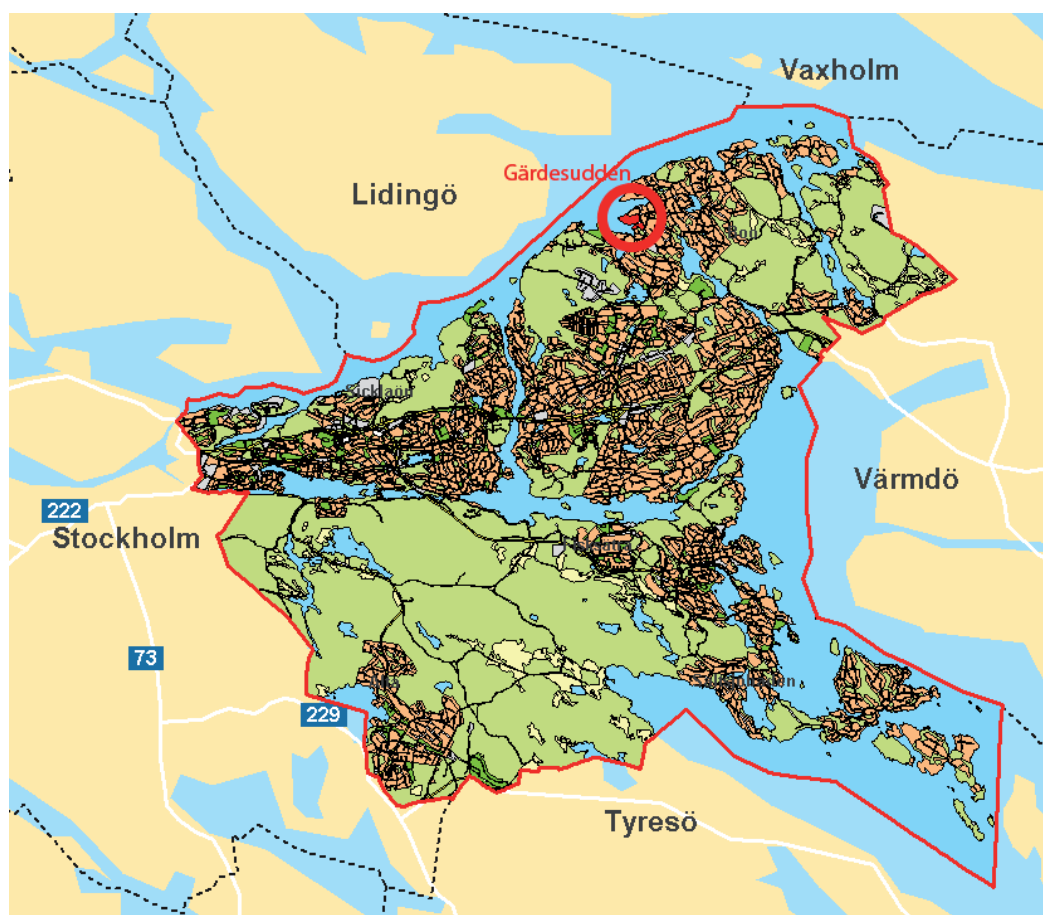
Beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatets förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken. Reservatet är förenligt med dessa.

Reservatets namn ska vara Naturreservatet Gärdesudden.

NATURRESERVATETS SYFTE

Syftet med Naturreservatet Gärdesudden är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald.

Rekreationsvärdet består främst av omväxlande naturupplevelser samt närhet till vatten. Reservatets biologiska naturvärden är framförallt knutna till äldre tallskogspartier, lövträd och ängmark.

Översiktskarta

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna gäller inte för arbetsföretag som krävs för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan. Dock gäller att markägare och sakägare är skyldig att begränsa effekterna av sådana åtgärder och samråda med tillsynsmyndighet om hur dessa ska ske såvida de bedöms påverka natur- eller kulturmiljön.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägar- och annan sakägars rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för drift, underhåll och förnyelse av befintliga och framtida ledningar inom området.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad, mast eller anläggning. Befintliga byggnader inom område C och anläggningar inom område A enligt beslutskarta får underhållas. Anläggningar inom område A och B som i framtiden kan komma att krävas enligt lag får dock uppföras.
- A2. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel, med undantag av framtida bekämpning av jättebjörnlöka vid eventuell spridning till området.
- A3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A4. anordna störande verksamhet som minskar områdets rekreationsvärde.
- A5. anlägga bryggor. Brygganläggning och underhåll av bryggor inom område B enligt beslutskartan regleras dock av arrendeavtal.
- A6. uppföra stängsel eller andra hägnader med undantag av stängsel för betesdjur. Hägnader inom område A samt D enligt beslutskartan får dock uppföras enligt gällande arrendeavtal.
- A7. ta bort död ved från grova träd. Undantag gäller för säkerhetsåtgärder i anslutning till kör- och gångvägar och inom område A, C och D enligt beslutskarta.
- A8. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten. Gäller ej område D enligt beslutskarta.
- A9. skogsplantera öppen mark.
- A10. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än som framgår av skötselplan.
- A11. utan tillstånd från reservatsförvaltaren anlägga ledning i mark, vatten eller luft.
- A12. anlägga belysningsanläggning.
- A13. anordna upplag (inkl. snöupplag) annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A14. förändra land- eller vattenområdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, t.ex. genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning.
- A15. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg annat än vad som framgår av skötselplan. Framtida justeringar av Lövbergavägen och gång- och cykelväg utmed denna får dock utföras.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla

- B1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar.
- B2. utförande och nyttjande av anläggningar för friluftslivet.
- B3. åtgärder i enlighet med fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

- C1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att t.ex. gräva upp växter som ris och örter, eller ta bort mossor, lavar eller vedlevande svampar.
- C2. störa och skada djurlivet, t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur. Fiske med handredskap får dock utövas.
- C3. medföra okopplad hund.
- C4. sätta upp skylt, affisch eller dylikt.
- C5. cykla annat än på stig eller anlagd väg.
- C6. göra upp eld annat än i medhavd grill eller på anlagd grillplats.
- C7. framföra motorfordon med undantag för båtar, motordrivna handikapphjälpmedel och behöring trafik till och inom arrendeområde och fastighet.
- C8. ställa upp eller parkera husvagn.
- C9. tälta.
- C10. under längre tid än fyra timmar förankra båt annat än inom område B enligt beslutskarta.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Andra föreskrifter som gäller för området

Allemansrätten innebär i korthet att var och en får utnyttja annans mark och vatten för att komma ut och vistas i naturen. Allemansrätten ger rättigheter under ansvar. Huvudregel är 'inte störa – inte förstöra'. Med föreskrifterna inskränks allemansrätten på vissa punkter för att säkerställa reservatets värden. Vissa delar är redan inskränkta av annan lagstiftning som terrängkörningslagen, vattenskoterförordningen, lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter som gäller för Nacka.

Allemansrätten och terrängkörningslagen

Allemansrätten och terrängkörningslagen i 15 kap 30§ Miljöbalken innebär i korthet följande: Att det inte är tillåtet att skräpa ned.

Blommor, bär och svamp, nedfallna grenar och torrt ris får plockas. Fridlysta blommor får inte plockas.

Jakt och fiske ingår inte i allemansrätten. Alla vilda däggdjur och fåglar är fredade. Djurarter som hotas av utrotning är fridlysta, till exempel alla grodor och ormar. Djurens ungar och bon måste lämnas ifred. Att ta fågelägg räknas som jakt och är inte tillåtet.

Det finns ingen motoriserad allemansrätt. Enligt terrängkörningslagen är det förbjudet att köra bil, MC, moped och andra motordrivna fordon på barmark i terrängen. Det är inte heller tillåtet att köra med motordrivna fordon på enskilda vägar som är avstängda för motortrafik. All naturmark utanför väg (exempelvis park, åker, äng, skog och stränder) räknas som terräng. Stigar, vandringsleder och motionsspår är också terräng i lagens mening. Det är inte tillåtet att köra där, även om förbudsskyltar saknas. Generellt undantag från förbudet gäller för jordbruk, skogsbruk, statlig eller kommunal tjänsteman, skötsel- och anläggningsarbete inom park-, idrotts-, eller friluftsområden samt inom tomt, för räddningstjänst, läkare och brandkår. Undantaget gäller om åtgärden ej kan utföras på annat lämpligt sätt.

Det är tillåtet att ta sig fram till fots, cykla, åka skidor och tillfälligt vistas i naturen om man visar hänsyn och är försiktig.

Vattenskoter får endast framföras i allmänna farleder och av läänstyrelsen fastställda områden.

SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd fastställer kommunfullmäktige i Nacka kommun tillhörande övergripande skötselplan med huvudsakliga mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning. Nacka kommun är förvaltare för naturreservatet i enlighet med § 2 förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

Organisation av förvaltningen vid beslutstillfället

Tillstånd och dispens från föreskrifterna beslutas av Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden som också är tillsynsmyndighet.

Arrendatorer, servitut, skötselavtal och markupplåtelse

För småbåtshamnen och odlingslottsområdet gäller vid beslutstillfället arrendeavtal som innebär att arrendatorerna genomför åtgärder i enlighet med dessa avtal för att upprätthålla områdenas arrendefunktioner. Sjösamskapet får inte inhägna arrendestället eller på annat sätt vidtaga åtgärder som förhindrar allmänheten från att inom ramen för allemansrätten vistas på arrendeställets fria ytor. Fria ytor omfattar inte sådana ytor som direkt nyttjas av arrendatorn t.ex. byggnader, bryggor, slip och båtuppläggningsytor när båtar ligger upplagda.

Kolonister får uppföra inhägnad, gångvägar och parkeringsplats efter godkännande av kommunen.

Innehavare av servitut får utföra de åtgärder som servitutet medger.

Skötselavtal som innebär att Boo Miljö- och naturvänner sköter ängsmark gäller för del av reservatet.

SKÄL FÖR BESLUT, PRIORITERADE VÄRDEN

Ängmark, äldre skog och oexploaterade vattenområden.

Den historiska markanvändningen utgör grunden för de värden som idag förvaltas som ängs- mark. Lövrika dungar och bryn intill öppna marker har värden för natur, kultur och rekreation. På senare år har de öppna markerna och deras värden förvaltats av Boo miljö- och naturvän- ner.

Här finns två hotade arter:

Deraeocoris trifasciatus. En ängsskinnbagge som livnär sig på små leddjur, bla bladlöss och smålarver som i sin tur lever på lövträd och blommande fruktträd. Bevarandet av apel och ek vid öppna ängar är en lämplig åtgärd för att gynna arten.

Mocidiopsis parvicauda. En strit som lever på torrare gräsmark. Den livnär sig på att suga växtsafter på olika gräs och örter. Artens biologi är fortfarande delvis okänd.

Den äldre tallskogen som finns i området utgör ett viktigt värde ur biologisk synpunkt och är en för Nacka typisk naturtyp. Flertalet skyddsvärda organismer här är beroende av förekom- sten av död ved. Även upplevelsemässigt är enskilda träd och de gamla trädbestånden ett av de viktigaste värdena.

Vattenområdet kring udden bedöms ha ett visst naturvärde främst som uppväxtplats för fisk.

Närrekreation

Området har betydelse för närrekreation i norra Boo med tillgång till naturstränder, oexploa- terade vattenområden och omväxlande natur. Gärdesudden utgör endast i begränsad utsträck- ning ett utflyktsmål för mer långväga besökare.

Förutsättningar för bevarande och utveckling

Naturresevatet kommer även i fortsättningen att vara tillgängligt för omkringliggande bo- stadsområden. Områdets attraktionskraft som utflyktsmål kan ev. förbättras genom informa- tion om områdets kvalitéer.

Förutsättningarna att bevara de värdefulla träden är goda. Bevarande och utveckling av ängen gynnar såväl kultur- och upplevelsevärden som fortbeståndet av organismer knuten till denna typ av mark. För att förekomst av död ved ska uppfattas som positivt av allmänheten krävs att hanteringen planeras väl.

Vattenområdet har goda förutsättningar att bibehålla sin funktion som uppväxtplats för fisk.

VAL AV SKYDDSFORM

Nackas invånarantal beräknas öka. Därmed ökar också behovet av attraktiva områden för rekreation. För att kommunens mångfald ska kunna värnas ställs krav på hög biologisk och rekreativ värdetäthet i kvarvarande friområden. Att bevara och utveckla värdefulla natur- och friluftsområden är därmed en långsiktig fråga av avgörande betydelse för såväl folkhälsa som hållbar utveckling. Reservatsbildning är idag det enda tillgängliga instrumentet för långsiktigt skydd.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖP OCH DP

Nackas översiktplan anger att området ska utredas som naturreservat. Strandskydd gäller för delar av området. Reservatets nordöstra del omfattar parkmark inom detaljplan 19. Områdesbestämmelser enligt OB3 gäller för stor del av området. Förslaget överensstämmer med dessa.

INTRESSEPRÖVNING

Inskränkningarna bedöms inte påverka något enskilt eller allmänt intresse i större utsträckning än nödvändigt med hänsyn till skyddsbehovet.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslag till naturreservat har genomgått en bred remissbehandling under tiden 2009-06-25 - 2009-09-30.

AVGRÄNSNING

Området begränsas framförallt av befintliga bebyggelseområden. Angränsande friområden i sydväst bedöms vara alltför små för att vara lämpliga att skydda som naturreservat.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Benämning	Naturreservatet Gärdesudden
Kommun	Nacka
Socken	Boo
Fastigheter/Markägare	se förteckning
Areal	ca 22 ha, varav 11 ha vatten
Förvaltare	Nacka kommun

Fastighetsförteckning

Se även fastighetskarta sid 19.

Fastighetsbeteckn.	Ägare
Kummelnäs 1:344	Nacka kommun
Kummelnäs 1:345	Nacka kommun
Kummelnäs 1:346	Nacka kommun
Kummelnäs 1:348	Nacka kommun
Kummelnäs 1:497	Nacka kommun
Kummelnäs 1:810	Nacka kommun
Kummelnäs 8:1	Nacka kommun
Kummelnäs 11:104	Nacka kommun
Kummelnäs 11:105	Nacka kommun
Kummelnäs 11:106	Nacka kommun
Kummelnäs 11:107	Nacka kommun
Kummelnäs 11:125,1	Nacka kommun

BESKRIVNING

Friluftsliv och upplevelsevärden

Gärdesudden har betydande rekreationsvärden för närrekreation. Områdets stränder och varierande upplevelsevärden utgör de största värdena.

De mäktiga gamla ekarna och tallarna uppskattas även av dem som inte känner igen de organismer som är knutna till träden. De biotoper som utgör grunden för höga naturvärden ger också stora upplevelsevärden.

Det finns tre utsiktsplatser i området. Klippudden i väst och två på vägen till klippudden. Promenaden fram till de tre platserna är av lika stort värde som målpunkterna sig. Det finns partier med skog bland annat längs den norra stranden som genom hög ålder och relativt ostört läge ger skogskänsla. Ängen och den badplats som ligger omedelbart norr om bryggorna är en trivsamt plats som används av bl.a. förskolegrupper. Det finns flera badvänliga platser längs den södra stranden, två stycken med sand och en med sand och stenar.

Kulturhistoria och markanvändning

Någon egentlig bosättning inom Nacka kommun skedde inte förrän i slutet av järnåldern (500 f Kr–100 e Kr).

Inom reservatet finns ett 35x20 m stort gravfält bestående av sex runda och en ovalstensättning. Gravfältet är en fast fornlämning (Boo 20:1) och skyddad enligt lag.

Fram till 1993 låg Kummelnäsgården i området. Under mitten av 1600-talet gjorde Carl Carlsson Gyllenhem om gården till säteri. Hur länge gården funnits innan ombildningen är osäkert, men människor har troligtvis bedrivit jordbruk och fiske tidigare på platsen. År 1826 byggdes en ättiksfabrik intill gården. Fabriken, kallad Vita längan, ligger kvar än idag i korsningen Lövbergavägen och Frans Mobergs väg.

Villorna Dalvik och Sjötorp, som är belägna på Gärdesuddens norra del, byggdes under 1880-talet. Enligt generalstabskartan från 1873 fanns bebyggelse på samma platser innan villorna kom till. Det fanns även ett hus på uddens södra del. På häradsekonomiska kartan från 1901-06 var ängarna klassificerade som betes- eller åkermark. På denna karta fanns dock ingen byggnad utmärkt. 1952 års ekonomiska karta klassade ängarna som åker och tomtmark.

Kummelnäs båtvarv var beläget i Lövbergaviken mellan 1875-1931.

Biologiska värden

Rikast flora har idag torrbackar och bryn mot viken där det växer jungfrulin, vit fetknopp och mandelblom. Fram till 1970-talet förekom solvända. Som nämnts finns två hotade insektsarter i området, skinnbaggen *Deraeocoris trifasciatus* som hittats på ek vid torrbacken samt striten *Mocydiopsis parvicauda*. Den senare är upptagen bland de akut hotade arterna i Sverige och Gärdesudden är dess enda aktuella lokal i Sverige.

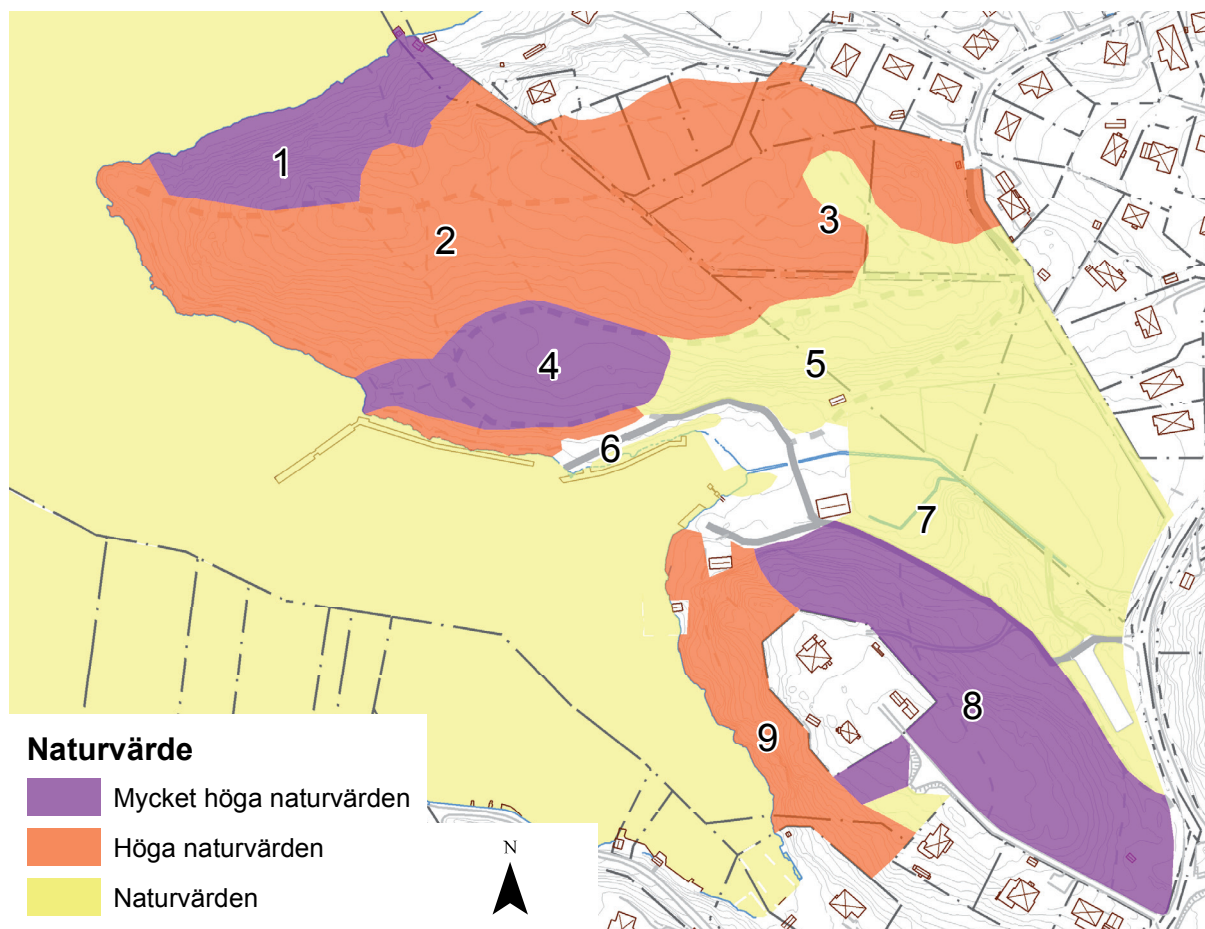
Tallskogens värde framgår främst av trädens ålder och storlek. Bland signalarterna är talltickan vanlig i hela området. I västra delen finns motaggsvamp, en art som bildar mykorrhiza med tall, helst på sandigt underlag. Blomkålssvampen som är parasit på tall har också flera värdträd i området. Reliktbock förekommer i brynet mot ängsmarken med gnagspår på ett par solbelysta tallar.

Ädellövbrantens naturvärden kommer att öka när trädens ålder blir högre och förekomsten av död ved är på många ställen ökar. Förutsättningarna för t.ex. hackspettsarter är redan idag goda.

Vattenområdet

Vattenområdet bedöms ha ett visst naturvärde, främst som uppväxtplats för fisk. Bottensamhällena är delvis naturligt artfattiga på grund av den låga salthalten, men en påverkan från närheten till tätbefolkade områden, reningsverk mm kan märkas.

Vegetationen begränsas främst till ett fåtal grönalger och kärlväxter. Växtlighet förekommer främst mellan 0-4 m djup, men enstaka alger kan förekomma ned till 8 m djup. Bottnarna i vattenområdet i Gärdesuddens naturreservat är branta och det finns därför endast relativt små ytor som är lämpliga för växtlighet. Den grunda vik med flack botten som finns i området hyser en småbåtshamn. På hårdbottnar växer även nässeldjur och havstulpaner och på de mjuka bottnarna dominerar östersjömussla, skorv och havsborstmasken *Marenzelleria* makrofaunan.

Naturvärden i delområden

- 1 Gammal tallskog (400-åriga individer) och delvis glesare bergbundet parti, förekomst av död ved. I nordbranten förekommer grynig blåslav och korallav.
- 2 Till största delen gammal tall (200-årig). Högre furor med högt ansatta kronor, om växlande med senväxta små tallar på hållmarken. Skogen är skiktad med ett rikligt uppslag av ungtall och aspsly i västra delarna. Blomkålssvamp och mottaggsvamp.
- 3 Delvis igenväxta gläntor kring husgrunder. Område med en kulturpräglad karaktär.
- 4 Lokal för de rödlistade insektsarterna *Deraeocoris trifasciatus* (skinnbagge) som hit tats på ek vid torrbacken samt striten *Mocydiopsis parvicauda*. På torrbackar mot vi ken växer jungfrulin, vit fetknopp och mandelblom. Enstaka solbelysta tallar med reliktböck.
- 5 Låg rasbrant klädd med ädellövskog av främst ung och medelålders ek och lönn. Gamla grova träd av björk förekommer liksom en grov ek. I buskskiktet finns gott om skogstry och måbär. Markfloran är örtrik. Storrams indikerar lundkaraktär. Enstaka större ekar i brynet mot odlingsområdet.
- 6 Lövridåer inom arrendeområdet för småbåtshamn. Äldre al dominerar, inslag av med elålders lönn.
- 7 Lövdominerat parti. Större andel ädellövträd i sluttning mot körväg. I svackan mot båtuppläggning yngre löv, framförallt al. Vid parkering bl.a. en värdefull grov al.
- 8 Grova och höga tallar med talticka och reliktböck. Ett par gamla ekar som är ihåliga och innehåller mulm. Förekomst av reliktböck, svart praktbagge och granbarkgnagare, brun nållav och gammelgranslav.
- 9 Brant och bergig hållmark. Inslag av gräs- och örtvegetation till följd av slitage.

REFERENSER

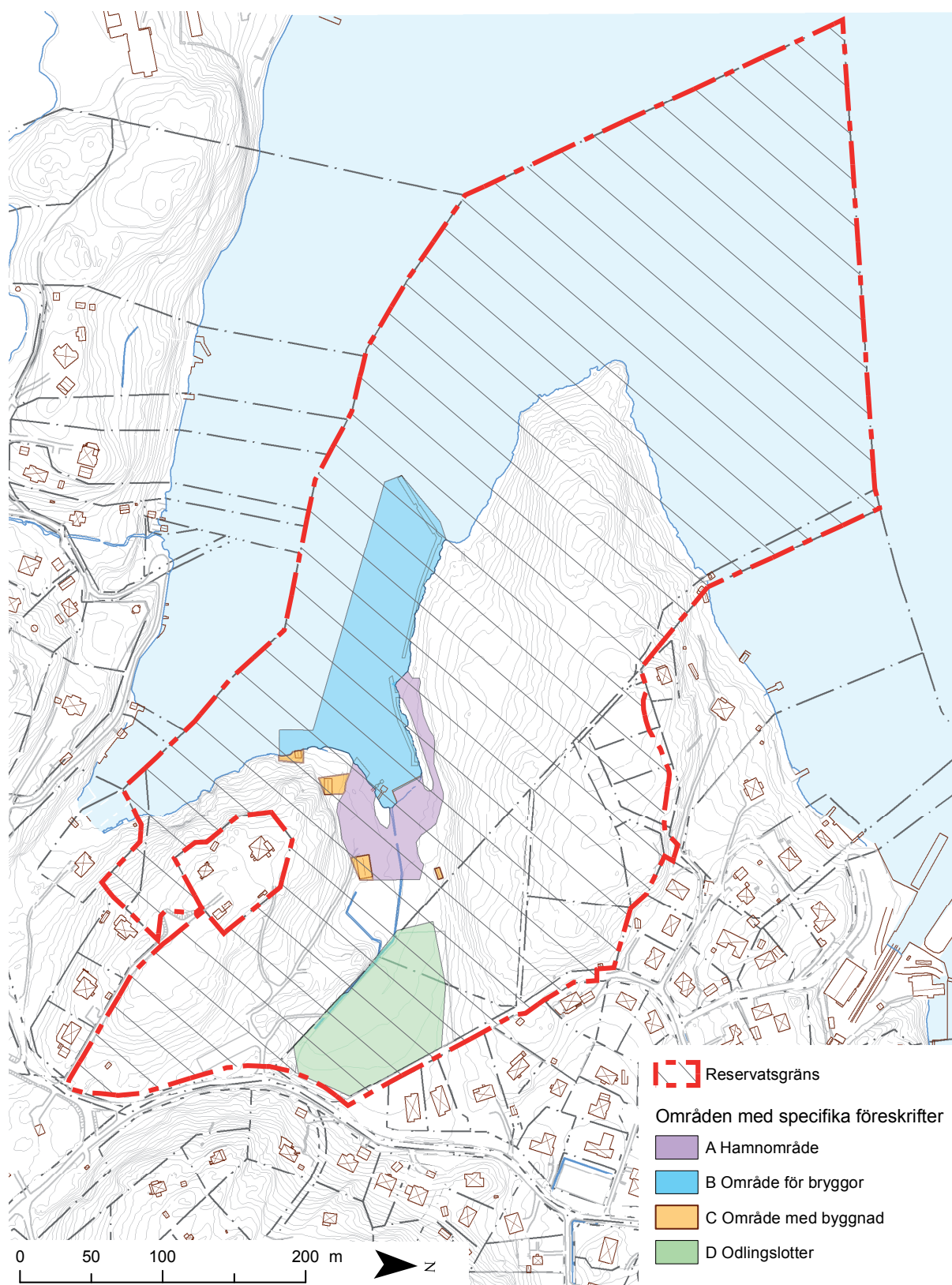
Carl-Cedrik Coulanus: Muntliga uppgifter och opublicerad dokumentation av Gärdesudden.

Susanne Qvarfordt & Mikael Borgiel: Vattenområdet inom Gärdesuddens naturreservat.
Opublicerad rapport från Vatteneklogerna i Sverige AB.

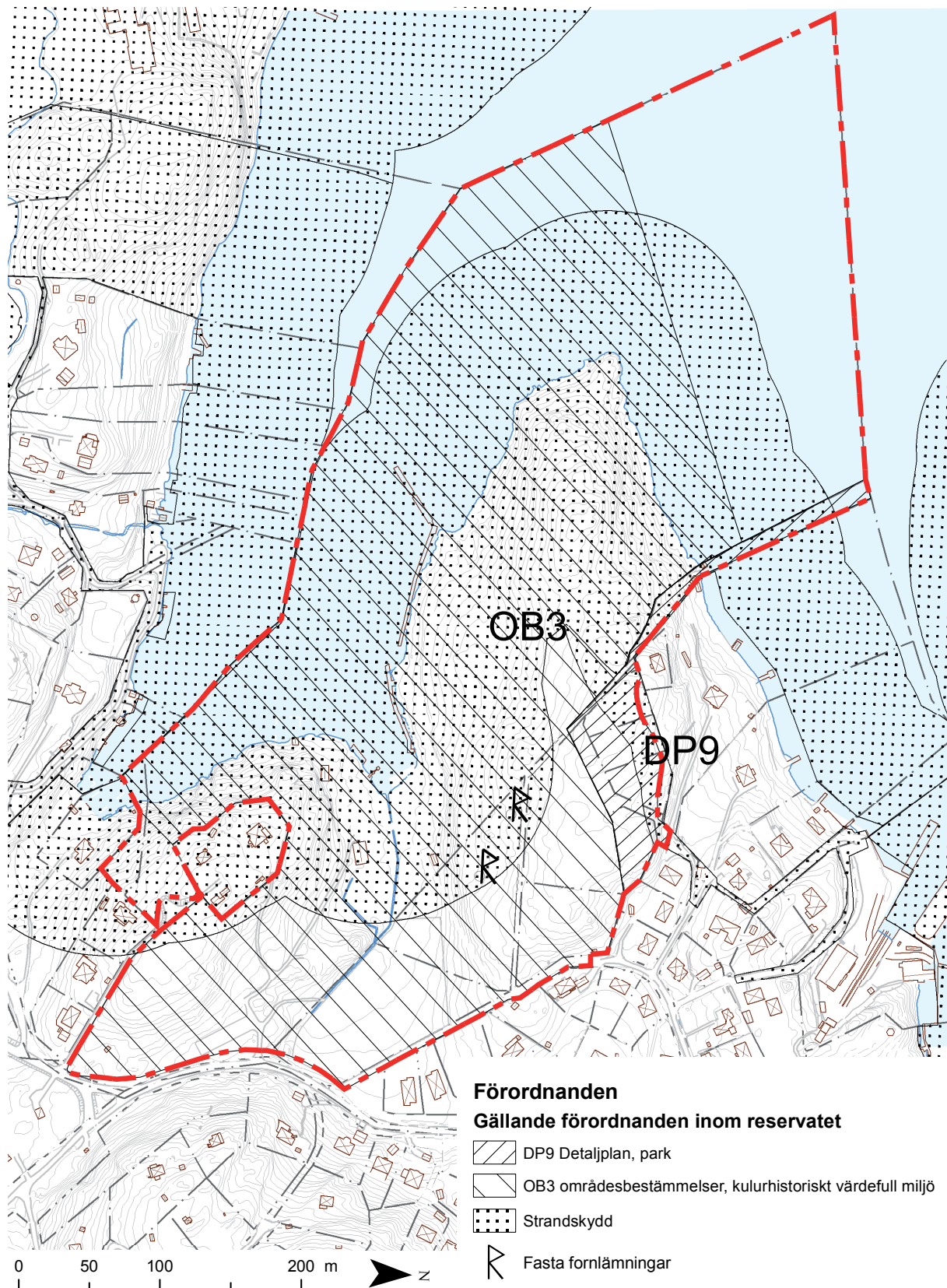

Häradskarta 1901-1906, bildkälla Lantmäteriverket

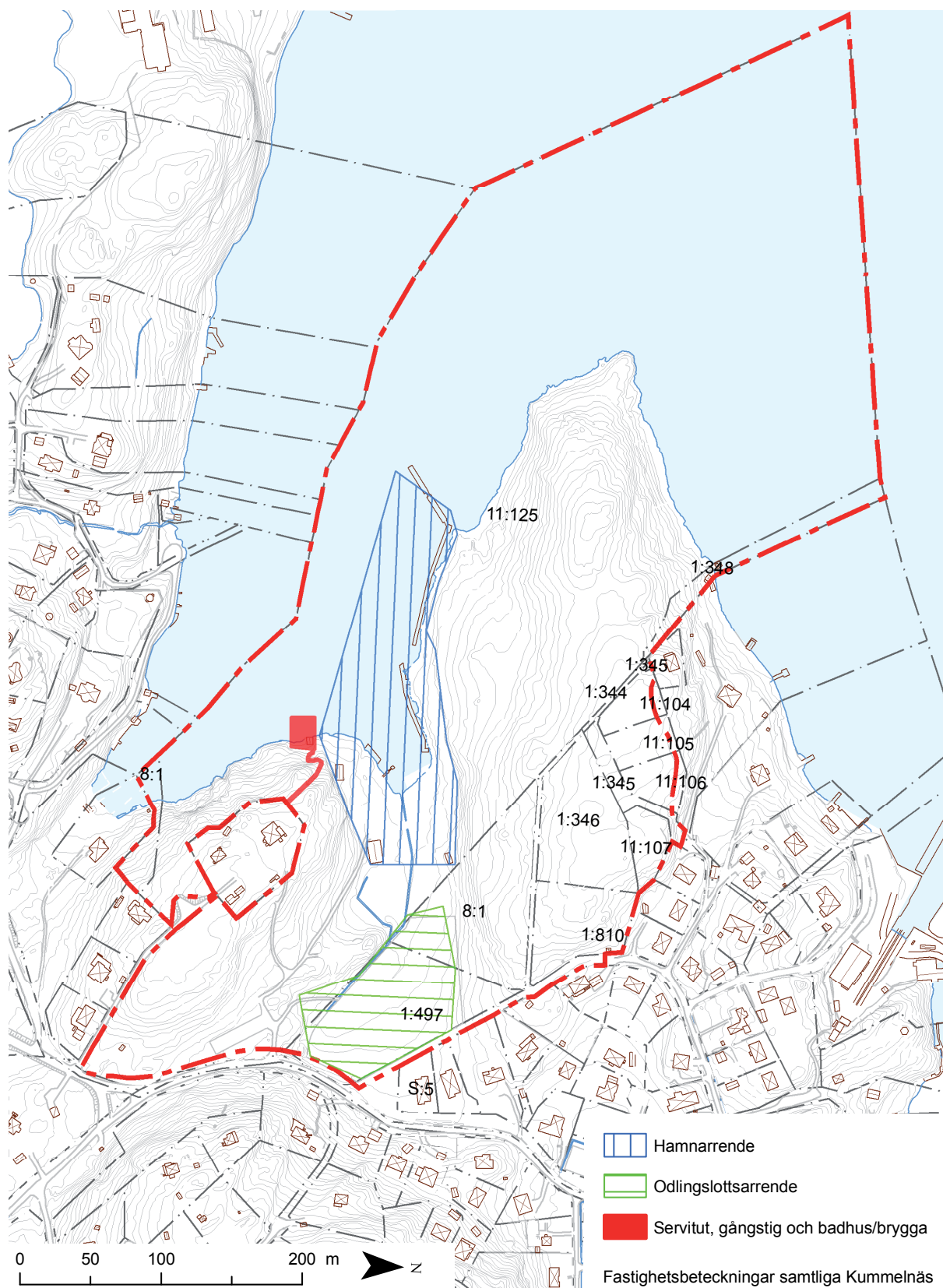
BESLUTSKARTA

FÖRORDNANDEKARTA

FASTIGHETSKARTA

SKÖTSELPLAN

**Naturreservatet Gärdesudden
Nacka Kommun**

HUR RESERVATETS SYFTEN SKALL TRYGGAS

Rekreationsstråk bevaras genom återkommande röjningar i anslutning till stigar och vägar. Stränderna bibehålls som naturstränder men viss gallring kan utföras för ökat rekreativt värde så att vyer över vatten skapas.

Ängsmarken hålls hävdad och ytterligare halvöppna marker i anslutning röjs.

Äldre tallbestånd lämnas i huvudsak för fri utveckling och äldre tallar skyddas.

Löv gynnas och äldre lövträd skyddas. Förekomst av ädellöv, klibbal och hålträd ska därvid särskilt beaktas.

Skötseln ska gynna skyddsvärda arter som finns i eller kan antas spridas till reservatet bl.a. genom sparande av död ved.

Generella anvisningar

Skadade eller döda träd ska tas ner i de fall reservatsförvaltaren bedömer dem utgöra en risk. Död ved läggs på lämpliga platser. Stora träd kan gynnas genom frihuggnings.

SÄRSKILDA PLANERINGSÅTGÄRDER

Röjning av halvöppna marker

För att förbättra förhållandena för rödlistade arter ska de öppna markerna utökas. Dessa åtgärder ska planeras så att röjningsgödslingseffekter minimeras.

Skötsel av gamla och grova träd

Äldre träd ska ges lämpliga åtgärder. Utgångspunkten för arbetet är såväl trädets fortlevnad som andra förutsättningar som kan vara väsentliga för trädets värde som substrat för andra organismer, t.ex. solbelysning.

PRIORITERING AV LÖPANDE ÅTGÄRDER

Goda rekreativsmöjligheter

Områdets vägar och stigar ska kontinuerligt underhållas så att framkomligheten är god. Ytskikten ska hålla god standard och justeras vid behov. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga.

Renhållning av god kvalitet

Då naturupplevelse kräver frihet från avfall ska renhållning ges hög prioritet. Grenar från träd och annat biologiskt material från området är inte avfall. Vid reservatets istandsättning ska området städas från rester av betong och metall.

Skötsel för ängsmark inkl. randområden

De kända hotade arterna i området är knutna till öppen mark och träd såsom apel och ek vid öppen mark. Öppethållande och stegvis försiktig utvidgning av halvöppna marker i anslutning till ängsmarken prioriteras.

SKÖTSELOMRÅDEN

Hällmarker

Mål

Orörda bestånd med hög andel död ved. Tall dominerande trädslag. Låg slutenheten varierande utifrån naturliga förutsättningar.

Löpande åtgärder

Äldre träd lämnas normalt utan åtgärd. Död ved lämnas. Äldre tallar kan friställas där det kan ske utan störning av den orörda prägel.. I ungskogspartier kan röjning genomföras för att bibehålla beståndens skiktning.

Tallskog

Mål

Orörda bestånd med hög andel död ved. Tall dominerande trädslag. Slutenheten kommer att variera utifrån naturliga förutsättningar.

Löpande åtgärder

Äldre träd lämnas normalt utan åtgärd. Död ved lämnas. Äldre tallar kan friställas där det kan ske utan störning av den orörda prägel.. I ungskogspartier kan röjning genomföras för att bibehålla beståndens skiktning.

Tall- och lövblandskog

Mål

Öppen skog med såväl tall- som lövträd med inslag av grova träd. Så stor förekomst som möjligt av grova träd och gamla träd.

Löpande åtgärder

Blådningsartad gallring var 10:e år. Frihuggning av grova träd, främst tallar. Gynnande av grov asp och björk. Naturlig död ved ska lämnas så långt möjligt.

Blandskog

Mål

Skog med såväl barr- som lövträd med inslag av grova träd. Så stor förekomst som möjligt av grova träd, gamla träd och ädellövträd. Skiktad karaktär.

Löpande åtgärder

Blådningsartad gallring var 10:e år. Frihuggning av grova ekar och tallar. Gynnande av grov asp, björk och äldre gran. Grova träd avverkas ej. Naturlig död ved lämnas så långt möjligt.

Lövskog

Mål

Skog där lövträd dominerar. De förekommande lövträden gynnas. Så stor förekomst som möjligt av grova träd, gamla träd och ädellövträd.

Löpande åtgärder

Gallring ungefär var 10:e år. Frihuggning av grova ädellövträd. Gynnande av grov asp, björk och al. Naturlig död ved lämnas där så är lämpligt.

Ädellövskog

Mål

Sluten ädelövlund. Så hög andel ädelövträd, grova och gamla träd som möjligt. I andra hand andra lövträd.

Istandsättande åtgärder

Frihuggning av värdefulla träd och återväxtträd.

Löpande åtgärder

Röjning var 3:e år. Gallring var 6:e år

Ekbryn

Mål

Öppet ekbestånd, så hög andel grova och gamla träd som möjligt. I andra hand andra lövträd.

Istandsättande åtgärder

Frihuggning av värdefulla träd och återväxtträd.

Löpande åtgärder

Röjning var 3:e år. Gallring var 6:e år.

Halvöppna marker

Mål

Halvöppen gräsmark med solitärträd och grupper av träd. Bärande träd och buskarter som apel gynnas.

Istandsättande åtgärder

Istandsättning kan ske etappvis. Frihuggning av värdefulla träd. Kraftig gallring av för att möjliggöra återväxt av bärande buskar. Ringbarkning av asp kan vara aktuell. Följande tre år röjning av stubb- och rotskott.

Löpande åtgärder

Öppen gräsmark hävdas årligen. Röjning var 3:e år. Gallring var 6:e år.

Ängsmark

Mål

Öppen gräsmark med solitärträd. I gränser mot slutna mark ska bryn med bärande träd och buskarter som apel gynnas.

Löpande åtgärder

Årlig ängsslåtter utförd med skärande redskap och upptagning av gräset. Ringbarkning och avverkning av inväxande asp i bryn.

Öppet vatten

Mål

Fortsatt naturligt öppet vatten med naturlig bottenvegetation.

Iståndsättande åtgärder

Avlägsnande av avfall på de grundare bottnarna.

Löpande åtgärder

Normalt inga åtgärder utöver renhållning.

Fasta fornlämningar

Mål

Väl synligt gravfält.

Löpande åtgärder

Gallring av uppväxande vegetation som skymmer gravfält. Borttagande av vegetation vars rotsystem kan påverka fornlämning negativt.

Odlingslotter

Mål

Odling av trädgårdsväxter.

Iståndsättande åtgärder

Åtgärder gällande justering av ytvatten och dagvatten.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga i enlighet med gällande arrendeavtal.

Båtuppläggningsområde

Mål

Säsongvis uppläggning av båtar.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga i enlighet med gällande arrendeavtal.

Vatten, småbåtshamn

Mål

Fortsatt öppet vatten med bryggor.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga i enlighet med gällande arrendeavtal.

Parkering

Mål

Ändamålsenlig parkering.

Istandsättande åtgärder

Befintlig parkeringsyta rustas med ytskikt av grus.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Byggnader

Mål

Byggnader för olika ändamål.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga i enlighet med gällande arrendeavtal och servitut.

ANORDNINGAR OCH ANLÄGGNINGAR

Körväg

Mål

Grusad körväg ledande till och inom område för hamnarrende.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga. Arbeten inom arrendeområde utförs av arrendator enligt gällande avtal och måste godkännas av reservatsförvaltare före påbörjande.

Huvudstig

Mål

Huvudstigar kan vara iordningsställda med ytskikt av grus. Bredd 0,8-1,2 m, obelysta.

Istandsättande åtgärder

Vid svårframkomliga t.ex. bergiga partier kan enkel ledstång av järn fästas i berget.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga. Vindfällen över stig kapas och välts åt sidan. Vid slitageskador kan ytskikt av grus och släntstöd utföras.

Mindre stig

Mål

Mindre stigar utgörs av befintliga stigar som inte åtgärdas. Obelysta.

Löpande åtgärder

Normalt inga utöver renhållning. Vindfällan över stig kapas och välts åt sidan.

Informationsanläggningar

Mål

Informationsskyltar med karta ska finnas vid reservatets entréer enligt skötselplanekarta s. 31. Utöver grundläggande reservatsdata ska information ges om intressanta målpunkter i reservatet samt gångvägnät och stigar. Mindre informationsskylt uppsätts i anslutning till fornlämnning.

Istandsättande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Sittplatser

Mål

Ett mindre antal enkla bänkar kan placeras vid huvudstigar.

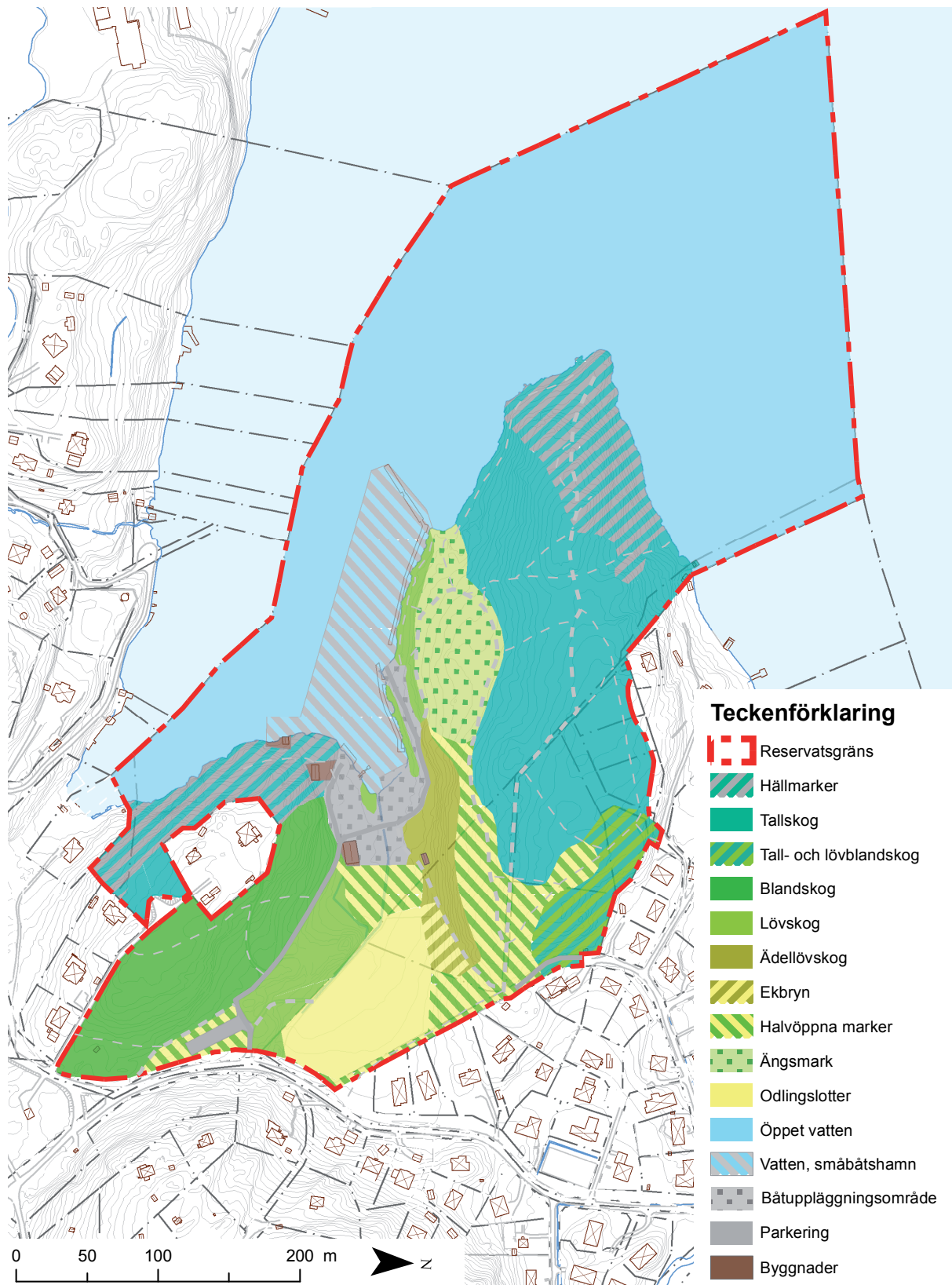
Istandsättande åtgärder

Utplacering av bänkar.

Löpande åtgärder

Underhåll av bänkar.

SKÖTSELOMRÅDEN

SKÖTSELPLANEKARTA

